

Examenul de bacalaureat național 2016

Proba E. c)

Istorie

MODEL

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „[...] La 15/27 iunie 1876 M. Kogălniceanu înaintează Porții și puterilor garante un memoriu cu «șapte revendicări» ale României față de Poartă în conformitate cu vechile capitulații și tratate a căror acceptare ar fi dus, de fapt, la recunoașterea independenței României. Deoarece Poarta a refuzat să le îndeplinească, M. Kogălniceanu era hotărât să împingă România în război. Pentru a pregăti terenul, el trimite la 20 iulie 1876 o notă agenților diplomați români acreditați pe lângă puterile garante, în care acuză Turcia de ororile săvârșite în Balcani. [...] Respingerea acestor doleanțe [...] o fac să se orienteze spre o înțelegere și cooperare cu Rusia. [...]

A fost necesară încheierea unei Convenții care s-a iscălit la București, la 4 aprilie 1877, de către ministrul de externe român, Mihail Kogălniceanu, și baronul Dimitri Stuart, agent diplomatic și consul general al Rusiei în România. În primul articol al Convenției se preciza că toate cheltuielile privind trecerea și trebuințele armatei ruse cad în sarcina guvernului imperial. Rusia se obliga de a respecta drepturile politice ale statului român și «a menține și a apăra integritatea actuală a României» (art. II).”

(N. Ciachir, *Marile Puteri și România*)

B. „Luând cuvântul în Senat la 7/19 mai 1877, domnitorul Carol I constata că românii au fost provocați și atacați pe teritoriul propriu de turci, exprimându-și convingerea că armata română va ști să dea replica necesară. În aceeași zi, [...] Consiliul de Miniștri, întrunit sub conducerea domnitorului, a analizat oportunitatea proclamării independenței [...].

În aceste condiții, la 9/21 mai 1877, Parlamentul s-a întrunit în ședință extraordinară. [...] Deputatul Nicolae Flevea a adresat o interpelare, solicitând guvernului să răspundă dacă a adus la cunoștința Puterilor Garante ruperea relațiilor de dependență față de Poartă [...]. Răspunzând, ministrul Afacerilor Străine, Mihail Kogălniceanu, a declarat: «[...] Suntem independenți; suntem o națiune de sine stătătoare [...]». După dezbateri, Adunarea Deputaților a votat următoarea moțiune: «Camera, mulțumită de explicațiile guvernului [...], ia act că răzbelul între România și Turcia, că ruperea legăturilor noastre cu Poarta și independența absolută a României au primit consacrarea lor oficială.» [...] O moțiune cu un conținut identic a fost adoptată, în aceeași zi, și de Senat, în unanimitate. [...] Astfel, 9 mai a devenit ziua Independenței de stat a României. Moțiunile adoptate nu aveau caracterul unor legi [...]. Ele exprimau voința Reprezentanței Naționale, adică a poporului român.”

(I. Scurtu, *Istoria românilor în timpul celor patru regi. Carol I*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți documentul semnat la București în 1877, precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la domnitorul Carol I. **2 puncte**
3. Menționați personalitatea politică și un spațiu istoric, precizate atât sursa **A**, cât și în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că proclamarea independenței a fost votată în ambele camere ale Parlamentului. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două măsuri adoptate în plan intern pentru consolidarea statului român modern, anterioare evenimentelor descrise în sursa **A**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între proiectele politice referitoare la statul român modern, elaborate în prima jumătate a secolului al XIX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„[...] Regele era elementul-cheie al vieții politice. Potrivit noii Constituții din 1923, el păstra puteri considerabile. Putea să-și aleagă miniștrii chiar și din afara Parlamentului și putea să-i demită [...], dar tradiția îl obliga să ia în considerare dorințele partidului majoritar din Parlament. Prim-ministrul și ceilalți membri ai guvernului trebuiau, în principiu, să coopereze cu Parlamentul [...]. Constituția asigura de asemenea Regelui puteri legislative lărgite. Avea autoritatea de a sancționa toate legile, dar acesta nu și-a exercitat niciodată dreptul de veto față de o lege trecută prin Parlament. [...] Regele avea autoritatea de a negocia și de a încheia tratate de alianță, dar ele nu erau valabile până când nu erau ratificate de Parlament, numai acesta din urmă având dreptul de a declara război și de a face pace. Toate limitările legale au fost respectate de către un monarh constituțional așa cum a fost Ferdinand. [...]

Sistemul judecătoresc, care, potrivit Constituției din 1923, era o ramură coordonată de guvern, dar separată de acesta, a continuat să acționeze doar ca un modest factor de control al ramurilor executive și legislative. [...] Constituția oferea judecătorilor o mare putere potențială, întrucât permitea revizuirea judecătorească a actelor Executivului – în special ale aparatului administrativ -, ca și ale Legislativului. Un cetățean care credea că drepturile sale constituționale fuseseră încălcate putea să înainteze plângerea Curții de Apel din județul său, iar Curtea putea să găsească reclamația justificată și să declare actul în discuție ilegal. [...] Constituția din 1923 dădea Curții de Casație – cea mai înaltă instanță a țării – autoritatea exclusivă de a constata constituționalitatea legilor. ”

(K. Hitchins, *România 1866-1947*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți instituția care ratifică tratatele de alianță, precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați regele României și legea fundamentală a statului, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la atribuțiile regelui. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la puterea judecătorească, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia practicile politice totalitare sunt o caracteristică a vieții politice din România postbelică. (Se punctează **prezentarea** unui fapt istoric relevant și **utilizarea conectorilor** care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre autonomii locale și instituții centrale din spațiul românesc în secolele al IX-lea – al XVI-lea, având în vedere:

- precizarea unei autonomii locale din spațiul românesc din secolele al IX-lea – al XIV-lea și menționarea a două caracteristici ale acesteia;
- prezentarea unui fapt istoric referitor la implicarea unei instituții centrale din spațiul românesc în diplomația din secolul al XIV-lea;
- menționarea a două conflicte militare în care sunt implicați reprezentanți ai unei instituții centrale din spațiul românesc din secolul al XV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la atitudinea reprezentantului unei instituții centrale din spațiul românesc față de relațiile internaționale din secolul al XVI-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.